

„Ha az egymással ellenkező nézeteket nem adják elő, nem lehet a jobbikat kiválasztani...” (Hérodotosz)

Tom Kennedy, a hazátlan, ferde szemű kínai zsidó, őspatkány

BOS-GATE?

„Közeledik a választás, és már most lehet érezni, miféle erkölcsi aura gőzölög vitastílusban, az érvek megválaszolásában, a rágalmak összegyűjtésében. Mégpedig nem a mi oldalunkról. Itt védtelenségre ítéltük magunkat.” **Eörsi István** szavai 1994. január 15-én, a 168 óra című rádióműsorban.

BÁDER KATALIN

ELŐSZÓ

Az Egyesült Államok Tájékoztató Ügynökségének csupán a washingtoni központjában 4200-an dolgoznak. Az itteni baloldali sajtó szerint egy országnak nincs szüksége „nemzetpropagandára”.

TOM KENNEDY MEGJELENIK

Tom Kennedy elegánsan lépett a magyar nyilvánosság elé. A Kurír 1993. május 2-i számában látható mosolygó fényképe, „Kennedy az udvarból” aláírással. Bemutatása ezt a címet kapta: „A királynő nyomában”. A vastagon szedett bevezetőből egyebek között megtudjuk, hogy Kennedy dolgozott a Toronto Globe and Mailnek, a Washington Postnak, a New York Timesnak, hogy volt tévé- és rádiókommentátor, könyveket publikált, és hogy több nemzetközi újságírói nagydíj nyertese. „Jelenleg a hongkongi székhelyű Romantika Holding cég egyik társtulajdonosa, amúgy Bécsben él. Most a brit királyi családról szóló, A Buckingham-palotában történt című könyve megjelenése alkalmából jött Pestre.” E bevezetőt követi egy interjú, amelyből megtudhatjuk azt is, miként került Kennedy annak idején kapcsolatba Krassó Györggyel, Pákh Tiborral (a Kurírban „Pák”), Demszky Gáborral, Rajk Lászlóval, Háy Ágnessel, és hogy ő tudósított először a 301-es parcelláról a londoni Observerben. Az interjú végül Kennedy szavait idézi: „Ezek az emlékek nagyon fontos részei az életemnek, és habár angolul fók, angolul szeretek, angolul álmodom és angolul káromkodom, az ágyam mellett ott vannak Ady, József Attila, Kosztolányi könyvei. Egyszóval sosem szüntem meg magyarul lenni.”

MEGALAKUL AZ IRODA

1993. december 7-én a Kurír első oldalas címe: „Külföldi bérhírnök magyar kormány-pénzből”. A sztori így indul: „Külföldi cég tájékoztatja a magyar kormányzat körüli történekről a külföldet. Nem a Magyar Távirati Iroda, s nem is valamelyik kisebb, hazai ügyekben járatos sajtóügynökség. Ide jutotunk. Kormányzaték nem bíznak még a saját hazai zavallásaikban sem. És eszerint nem találtak egy derék vidéki magyar embert. Lehet, hogy ilyent nagytóval sem találtak a népnemzetiek kormányhű táborában?” Az olvasót a címloldalról az 5. oldalra átvetető lap Kennedyről Mr. Tom Kennedyként ír (talán azért, mert a Postabank nem adott el egy veszteséges bulvárlapnak az újságírók továbbképzésére): „Tom Kennedy (aki első-

nyozzon — képpel is illusztrál a történet hitelesebbé tételére. Rajta egy nő (!), aki „Ébredjetek!” szövegű, az 56-os világszövetség harangjával díszített plakáttal áll a Horthy-temetőben, Kenderesen.

Az ellenőrizetlen, eleve kétes forrásból vett információra alapozva ugyanebben a számban már interjút is olvashatunk, amelyben Alexa Károly, az MTI vezérigazgatója és a Nemzeti Tájékoztató Iroda vezetője közé igyekeznek éket verni:

„De, gondoljuk, az MTI-nél van más gondja. Például, hogy legújabbban kiderült, valakik nem önöket, hanem egy bécsi—hongkongi céget biz-

nyozzon — képpel is illusztrál a történet hitelesebbé tételére. Rajta egy nő (!), aki „Ébredjetek!” szövegű, az 56-os világszövetség harangjával díszített plakáttal áll a Horthy-temetőben, Kenderesen.

Az ellenőrizetlen, eleve kétes forrásból vett információra alapozva ugyanebben a számban már interjút is olvashatunk, amelyben Alexa Károly, az MTI vezérigazgatója és a Nemzeti Tájékoztató Iroda vezetője közé igyekeznek éket verni:

„De, gondoljuk, az MTI-nél van más gondja. Például, hogy legújabbban kiderült, valakik nem önöket, hanem egy bécsi—hongkongi céget biz-

Másnap a szocialista lap és a többi balliberális lap az állítólagos Stefan J. Bos interjútval van tele. A holland újságíró, tudjuk meg, a BRTN belga rádió, valamint az Amerika Hangja számára dolgozik.

Január 12: Varga Domokos György a Híradóban közli: Meggyőződése, Tom Kennedy ezeket a kijelentéseket nem tette. Ha igen, kezdeményezi munkaviszonya megszüntetését. Ha nem, akkor bírósági eljárások következnek. Monstre sajtóper a levegőben.

De hol hangzott el vagy jelent meg Bos interjúja? Az Amerika Hangja washingtoni munkatársa nem tud róla. Az

semmilyen kapcsolatban nem állnak, így általa készített interjút nem kaptak és nem sugároztak”. A rádió külpolitikai szerkesztője elmondta, hogy az újságíró ismerik, „a közelmúltban pályázott egy állásra, de alkalmazására nem került sor”. Megpróbáltunk információt szerezni az AVRO rádióállomásnál is, hátha Bos úr üzenetrögzítője téved. Mit tesz a véletlen: mint kiderült, Stefan Bos korábban náluk dolgozott. Munkaviszonya három hónappal ezelőtt megszűnt, azóta általa készített anyagot nem sugároztak.

A belga rádiónál sem járunk nagyobb szerencsével: a belga rádió Bos úrnak az idén

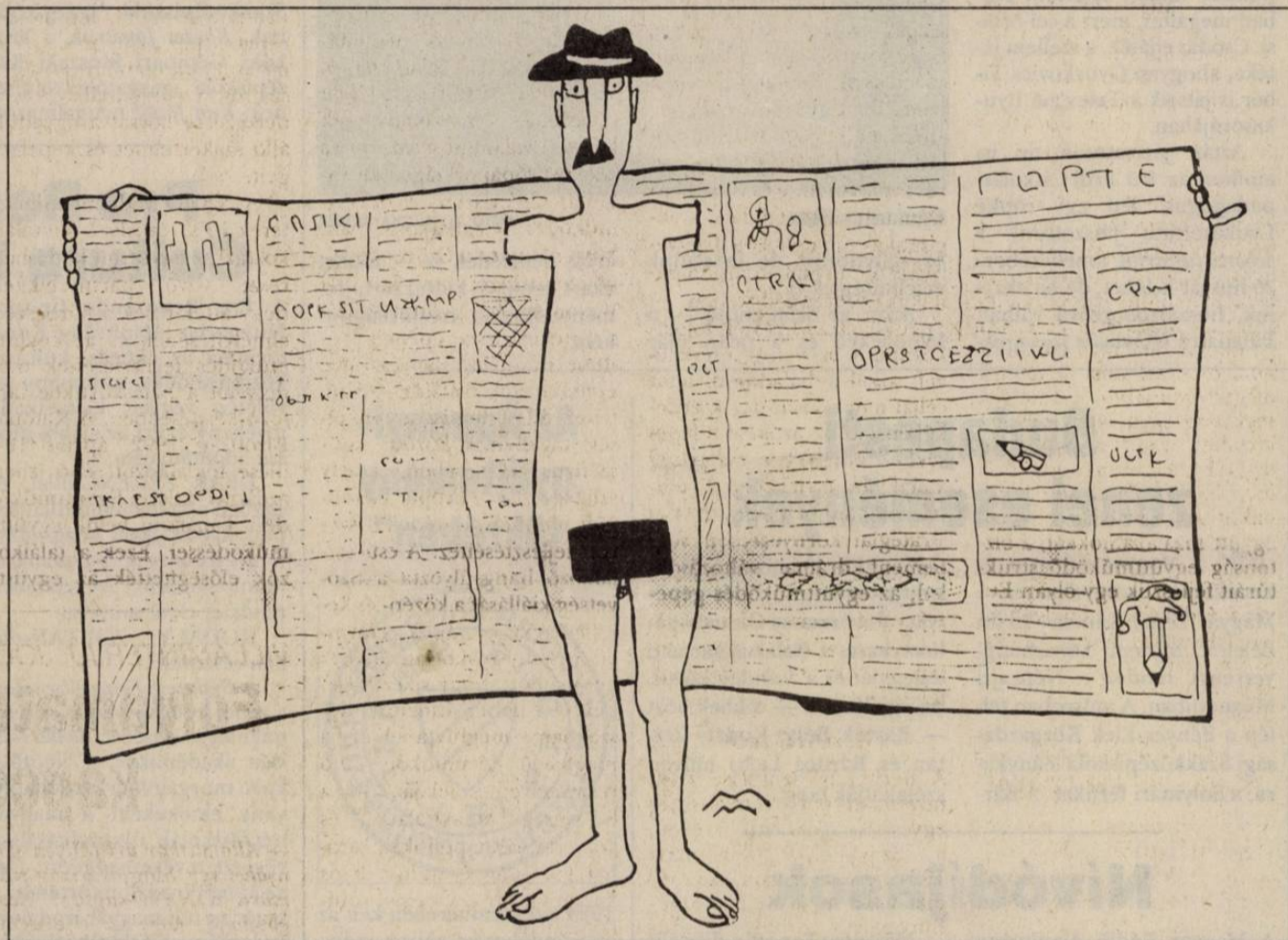
díttet, füllentget a nemzetpropagandista” — üvölti vörösbetűs elsőoldalas címmel a vörös alapon megjelenő Kurír. „Hazátlan, ferdeszemű, kínai zsidó”, írja a Hír szent, a vélemény szabad című oldalon az SZDSZ-hez közelálló Magyar Hírlap. A Népszabadság és a Magyar Hírlap főszerkesztői vezércikknek a „nemzetpropagandista” ellen. A Kurír-dolgozók vélhetően osztályharcos demagóg múltjukhoz híven teszik fel a kérdést: „mi végre is kellett 30 netán 50 milliócskát odalökni ennek az úrnak?”

Pesti Hírlap információ: Tom Kennedy havonta 1800 dollárt kap, amelyből fedezi üzleti telefonjait, lapvásárlását, közlekedési költségeit és a maradékból lakását fizeti. Vagyis: a Kennedy ellen hadba-indult főszerkesztő urak Tom Kennedy havi illetményének többszörösét kapják.

Hankiss Elemér a rendszerváltozás előtt néhány évvel ezt írta egy Amerikában élő kollégájának:

„Nem tudom, hogy mit tennénk magunkkal, ha a rendszer hirtelen és drámai módon megjavulna. Szerencsések vagyunk, hogy ennek kicsi a valószínűsége. Ha az ilyen változás megtörténne, akkor nemcsak megélhetésünk kerülne veszélybe, de azonoságérzetünk és társadalmi funkcionk is. Mi, a társadalom kelet-európai kutatói... egy beteg társadalom elemzéséből keressük kenyerünket... nem tudnánk, mit tegyünk magunkkal egy egészséges, normális társadalomban. Újra kellene tanulnunk szakmánkat.”

Bolgár György „Elég” címmel a Magyar Hírlap 94. január 20-i számában arról panaszkodik, hogy ártatlanul hurcolták meg, mert ő nem mondta azt a belga lapnak, amit a Pesti Hírlap is lekötött, majd onnan a televízió egyik adása. Igaz, nem a belga lapnál akart tiltakozni, de akkor is: „Tessék abbahagyni, elég volt! Különben félni kezdek”. Tom Kennedyvel január 21-ig a Népszabadság 16, a Magyar Hírlap és a Kurír 11-11 cikkben foglalkozt. Pedig Bolgárral ellentétben Kennedy külföldi újságírónak még nem is nyilatkozott. Mégis ütötték és ütök. Tessék mondani, ha ez az őspatkány, ferdeszemű kínai zsidó, ez a hazaszakadt, ez a tehetségtelen, ez a kanadai farmer szintén félni kezd, és bírósághoz fordul, az újabb bizonyítéka lesz tehetségtelenségének, gazemberségének és antiszemitizmusának? Vagy netán ez a hordó is csak az a hordó, amely használható egyebek között kormányellenes bunkónak, alapítványi adománygyűjtési fogásnak (aki veszélyeztetve van, annak pénz kell védelmére) és annak a paranoiás gyűlöletnek újabb kiélésére, amely ma a magyarországi média baloldalát jellemzi?



MILETA MILORADOVIC RAJZA

16-i száma veszi át. A hetilap egyik rovatszerkesztője egyébként Weyer Béla. Ő a balliberális bajor lapban, a Süddeutsche Zeitungban tájékoztatja a külföldet (mint 93. szeptember 23-án is, amikor azt írta, hogy Magyarországon „a tekintélyuralmi Horthy-korszak szellemének feléledését” készítik elő). „Titkos Nemzetpropagandista”, olvashatjuk a cikk goebbelsi hangulatúra festett fejezetcímét (mely nagy sikert aratott a baloldali sajtóban), majd pedig vastag betűkkel alatta: „A kormány fantomja”.

A kövéren szedett bevezető így hangzik: „Csak találgatni lehet, létező személy-e az a Tom Kennedy, aki a kormánytól megbízást kapott arra, hogy a magyarországi történekről hitelesen tájékoztassa a külföldi sajtót. De ha létezik is a »sajtószakember« — és az osztrák hatóságok előtt ismeretlen osztrák—hongkongi cége —, kérdés, miért ő, nem pedig a nemzeti hírügynökség vagy valamely honi médiászakember kapta a megbízást.”

A régi gárda agresszivitásba fordult sértettségét, a mellőzöttség fájdalmát visszhangozza a Kurír indítása. A HVG — hogy az antiszemizmus „gőzölög aurája” se hiá-

ták meg a külföldi sajtó magyar vonatkozású eseményekről való tájékoztatásával. Nem bosszantja a dolog?”

Alexa Károly, aki talán megmagyarázhatta volna a HVG-s szakembernek, hogy az amerikai, francia, angol vagy német „nemzetpropagandisták” sem az AP-t, az AFP-t, a Reuters-t vagy a DPA-t bízzák meg ilyen feladatokkal, beszélt a csapdába:

„Meglepett a hír, és nem örülök neki. Fogalmam sincs, mit akarnak csinálni az úgynevezett Nemzeti Tájékoztató Irodában. Engem legálábbis nem informáltak. Nekünk ugyanis van akkora adatbázisunk, szellemi kapacitásunk, hogy az említett feladatoknak megfeleljünk.”

STEFAN J. BOS

1994. január 11-e. A Független Rádiós Szakszervezet gyűlése a Rádió márványtermében. Baráth József, veterán rádiós: „Stefan Bos-tól kaptuk annak az interjúnak a részletét, amelyet Kennedyvel készített”. Az interjút Baráth az összegyűlt rádiósok nagy derűségétől kísérve fel is olvassa. Ebben az áll, hogy a rádiósokat politikai okból építik le, mert alkoholisták és párttitkárok.

Amerika Hangja londoni és bécsi irodáiban nem tudnak róla. Pedig Bos szerint feljegyzésének egy változata a belga BRTN rádióban, másik változata pedig az Amerika Hangja nemzetközi hírszolgálatban hangzott el.”

Kennedy: „Egyszerűen felhívtam újságíró ismerőseimet, hogy hallgassák meg Csúcs László véleményét is.” Ezt Ernest Beck (Wall Street Journal) és Gina Böni (svájci televízió) azonnal és örömmel meg is tette. A szocialista napilap 94. január 14-i számában a Bos-interjú hitelesítésére közzéteszi a feljegyzés fényképét. A Népszabadságnak — se a baloldali sajtó többi szakemberének — nem tűnik fel: a szöveg zűrzavaros. „Mindez az ember korábban a párttitkár...ja volt” (All this people were former Party Secretary's). A birtokosnak hiányzik a birtoka. A lényeges kérdés azonban az, hogy a nyelvtanilag is meglehetősen rogyant szöveget Bos kinek adta le?

Bos úr üzenetrögzítője — napok óta csak az érhető el — szerint a telefon a Holland Evangélikus Rádió és a belga—flamand BRTN irodájában csönget. A Holland Evangélikus Rádiózási Társaság szerint ők „Stefan Bos úrral

egyetlen anyagát fogadta el, és 1994. január 13-án sugározta. Téma: a NATO és Közép-Kelet-Európa.

Tehát: ha a flamand nyelvű adók, sem az Amerika Hangja nem használták fel az angol nyelvű „interjút”, akkor ki használta?

A sajtó szerint Kennedy interjújával súlyos „imidzs” károkat okozott a kormánynak és az országnak. Meglehetősen alapos sajtókutatás eredményeként egyetlen, a Bos-interjúra utaló cikkel találkoztunk. A Salzburger Nachrichten 1994. január 13-án a következő címmel jelent meg: „Alkoholisták és kommunis-ták» elbocsájtva — A magyar rádiós szakszervezet »politikai tisztogatási akcióról« panaszkodik”. A budapesti keltezésű cikkben — amelyet új rovatunkban (Külső képtünk — belülről), hamarosan ismertetünk — az osztrák lap forrásként a Népszabadságot jelöli meg. A kör bezárult.

A

KERESZTREFESZÍTÉS

Közben, előtte és utána a sajtó Tomot keresztrefeszíti. „Egyszerűen hazudik”, „Őspatkány” (Eörsi), „Magyar adófizetők pénzéből gazdálkodik a bérhírnök — Fer-